

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı:1988/1 (Siyasi Parti Kapatma)

Karar Sayısı:1989/1

Karar Günü:2.5.1989

R.G. Tarih-Sayı:22.06.1989-20203

KAPATMA DAVASINI AÇAN : Cumhuriyet Başsavcılığı

KAPATILMASI İSTENİLEN SİYASİ PARTİ : Bayrak Partisi

KAPATILMA İSTEMİNİN NEDENİ : 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun 3., 8. ve 14. maddelerine uygun biçimde örgütlenip çalışmalarda bulunmayarak ve büyük kongresini gerçekleştirmeyerek kuruluş amaç ve koşullarını gereğince oluşturamaması nedeniyle acze düşen Bayrak Partisi'nin, açık ve kesin sonucunun bildirilmesine ve uyarılmasına karşın, 2820 sayılı Yasa'nın 102. maddesi uyarınca istenilen bilgi ve belgeleri tanınan yeterli süreler içinde vermemesidir.

I- DAVANIN EVRELERİ :

A- SAV :

Cumhuriyet Başsavcılığı, "2820 sayılı Kanunun 102 nci maddesine aykırılık nedeniyle davalı Bayrak Partisi'nin kapatılmasına karar verilmesi" isteminde bulunduğu ve savlarının kanıtı olarak dokuz belgeyi eklediği 11.2.1988 günlü, SP. 15 Hz. 1988/3 sayılı İddianamesi'nde; adigeçen partinin, 29.7.1983 de 33 kurucu üye ile İçişleri Bakanlığı'na başvurarak tüzelkişilik kazandığını; sicil dosyasının incelenmesinde, 16.8.1983 de 33 kurucu üyeden 24 ünün kuruculuklarının uygun görülmemesi üzerine kuruculuktan çıkarıldıkları, yerlerine gösterilen 24 üyeden 4 üyenin yaşlarının küçüklüğü nedeniyle kuruculuk sıfatını kazanamayacaklarının bildirilmesi üzerine yerlerine 4 kişinin gösterildiği, sonraki günlerde 17 üyenin istifa ettiği ve sonuçta partide 16 kurucu üye ile kuruculukları uygun görülmeyen 28 üyenin bulunduğunu, 21 . 12. 1985 de 30 kişiyle yapılan toplantının partinin Birinci Olağan Büyük Kongresi gibi Siyasi Partiler Sicil Bürosu'na bildirildiği ve bu toplantıda Merkez Karar ve Yönetim Kurulu ile Merkez Disiplin Kurulu asıl ve yedek üyeleri olarak 37 kişinin görevlendirildiğine ilişkin listelerin gönderildiğini; 17.1.1988 de İkinci Olağan Büyük Kongre gibi 12 kişiyle yapılan bir toplantının siyasi partiler sicil kayıtlarına intikal ettirildiğini ve başka bir faaliyetin sicil bürosuna yansımadığını ileri sürerek, Bayrak Partisi'nin çeşitli yazılara karşın 2820 sayılı Yasa'nın 60. maddesine göre tutulması zorunlu defter, belge ve kayıtlarının bulunup incelenemediğinden ve 10. madde uyarınca herhangi bir bilgi ve belge de gönderilmediğinden halen partiye kayıtlı üye sayısı ile merkez organlarına seçilen kişilerin üyelik durumlarındaki gerçekliğin saptanamadığını belirttikten sonra sırasıyla şu değerlendirmeleri yapmıştır :

1- Siyasi Partiler Kanunu'nun 3. maddesine göre siyasi partiler ülke çapında faaliyet göstermek üzere teşkilatlanmış, tüzelkişiliğe sahip kuruluşlar olduğu halde, Bayrak Partisi, tüzelkişilik kazandığı 29.7.1983 den beri hiçbir il, ilçe ve beldede teşkilatlanmamış, siyasi faaliyetini yurt genelinde gerçekleştirdiğine ilişkin herhangi bir bilgi ve belge Siyasi Partiler Sicil Bürosuna intikal etmemiştir.

2- Siyasi Partiler Kanunu'nun 14. maddesinin yedinci fıkrasının son cümlesi, parti kurucularının, partinin tüzelkişilik kazanmasından başlayarak iki yıl içinde ilk büyük kongreyi toplamak zorunda bulunduklarını, maddenin altıncı fıkrası ise büyük kongrenin iki yıldan az, üç

yıldan çok olmamak üzere parti tüzüğünde gösterilen sürelerde toplanacağını öngörmesine karşın Bayrak Partisi bu gerekleri yerine getirmemiştir. 12 kişiyle yapıldığı anlaşılan 17.1.19g8 günlü toplantının büyük kongre sayılması da olanaksızdır.

3- Siyasi Partiler Kanunu'nun 8. maddesinin ikinci fıkrası, siyasi partilerin genel merkezlerinin Ankara'da bulunmasını, dördüncü fıkra da İçişleri Bakanlığı'na verilecek bildiride genel merkez adresinin belirtilmesini zorunlu kıldığı halde Bayrak Partisi'nin belirli bir genel merkez adresinin olmadığı, partiye ilişkin duyuruların genel başkanın ev adresine ve zorlukla yapıldığı anlaşılmaktadır.

4- Siyasi Partiler Kanunu'nun 102. maddesinin öngördüğü zorunluluk ve sürelerle karşın, Cumhuriyet Başsavcılığı'nda tutulan siyasi partiler sicil dosyasında gerekli bilgi ve belge akışına rastlanamamış, Anayasa'nın 69. maddesinin beşinci fıkrasının son cümlesindeki siyasi partilerin faaliyetlerini izleme görevi karşısında 26.5.1987 de Parti Genel Başkan Yardımcısı Ali Demir ve Genel Sekreter Yardımcısı Yusuf Söğüt'e yapılan tebligatla partiye ait defter ve belgelerin 2.6.1987 günü Cumhuriyet Başsavcılığı'na gönderilmesi istenmiş, isteğin yerine getirilmemesi üzerine 30.12.1987 günü yeniden yapılması istenen tebligat gerçekleştirilememiş; 2820 sayılı Yasa'nın 102. maddesine dayalı ve aynı istekleri kapsayan 31.12.1987 günlü yazı, Parti Genel Başkanı Yaşar Yurtöven'e 6.1.1988 gününde bizzat tebliğ edilmişse de tanınan on günlük sürede yazı gereği de yerine getirilmemiştir. Daha sonra Cumhuriyet Başsavcılığı'na başvurması sağlanan Bayrak Partisi Genel Başkanı Yaşar Yurtöven'e re'sen yapılan 15.1.1988 günlü ikinci ve kesin tebligatla, partiye ait defter, belge ve kayıtların getirilmesi için on günlük süre tanınmış ve "102. maddenin gerekleri kendisine açıklıkla anlatılmış" ise de bu uyarıya da uyulmamıştır.

İddianame'nin "Sonuç" bölümünde, tüzelkişilik kazandığı 29.7.1983 gününden beri 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun 3.ve 8. maddelerinde belirlenen tanıma uygun biçimde örgütlenip faaliyette bulunmayan, en yüksek organı olan büyük kongresini Yasa'nın 14. maddesinde öngörülen koşullarına uygun olarak gerçekleştiremeyen, bu suretle kuruluş amaç ve koşullarını oluşturamadığı ve oluşturamayacağı, dolayısıyla bu konuda acze düştüğü anlaşılan Bayrak Partisi'nin, "açık ve kesin sonucu bildirmesine" karşın 2820 sayılı Yasa'nın 102. maddesi uyarınca istenilen bilgi ve belgeleri, "uyarılardan tanınan, makul olduğundan kuşku duyulmayacak süreler içinde" vermediği, eylemin kapatma davası açılmasını zorunlu kıldığı bildirilerek, Bayrak Partisi'nin, 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun 102. maddesi uyarınca kapatılması istenmiştir.

B- ÖN SAVUNMA :

Davalı Bayrak Partisi'nin Genel Başkanı Yaşar Yurtöven ile Genel Sekreteri Ufuk Zincirkıran'ın imzaladıkları 10.3. 1988 günlü, I-II /88-80 sayılı yazıya ekli aynı günlü ön savunmada; 1983 seçimlerinin veto kurumuyla yapıldığı, o dönemde aynı uygulamayla karşılaşan öbür siyasi partilerin ve bugün parlamento'da bulunan üst düzey yöneticilerinin yapısal durumlarının da aynı olduğu, Bayrak Partisi'nin özveriyle Türk siyasi ahlâk ve karakterinin örneğini verdiği, hukukun üstünlüğü ve eşit haklar ilkesinden ayrılmadığı, 1982 Anayasası ile Atatürk ilke ve devrimlerine bağlı bulunduğu, TBMM.ndeki siyasi parti mensuplarının, Anayasa'ya bağlılık yeminine karşın, Anayasa'nın kısmen ya da tamamen değiştirilmesini istedikleri, Bayrak Partisi'nin Anayasa'nın 84. maddesini askıya alarak ve milli iradeyi dışlayarak seçim dışı yollarla parti grupları oluşturma oyunlarına girmedeği, çıkarılan seçim yasalarıyla erkene alınan seçimlerin, örgütlenmelerini büyük ölçüde engellediği, bilinmeyen iç ya da dış hiçbir geçersiz kaynağa önem verilmediği, bugüne kadar ciddi politika izlenip 1986 ara seçimlerine katıldığı ve 11 seçim bölgesinde onbin oy alındığı, Partinin devlet hazinesinden hiçbir yardım görmediği, 1986 ara seçimlerindeki radyo ve TV mesajlarının büyük sempati topladığı anlatıldıktan sonra, Cumhuriyet Başsavcılığı'nın iddianamesi'ndeki suçlamalara yanıt

verilerek, 2820 sayılı Yasa'nın öngördüğü biçimde ve Tüzük hükümlerine göre, 17.1.1988 günü yapılan İkinci Olağan Büyük Kongre'nin ikinci toplantısında sakınca bulunmadığı, çoğunluk aranmayan ikinci toplantıya 48 delegeden 19 kişinin katılıp 12 kişinin oy kullandığı, kongrelere katılacak delege sayısının üst sınırı belli iken alt sınırının belirlenmediği, Partinin seçilmiş icra kurulları üyelerinin özellikle genel başkan yardımcılarının hepsinin Ankara dışında bulunmalarına bağlı olarak, gerekli iletişimin tanınan süreler içinde kurulamaması, taşınmalar nedeniyle belgelerin ayrı ayrı yerlerde kalması, bir kısmının da üyeler tarafından muhafaza edilmekte olması ve ailece geçirdikleri rahatsızlıklar sırasında kendisine genel başkan yardımcısının vekalet etmesi, organlardan istifa eden kimi üyelerin ellerindeki belgeleri geri vermemeleri gibi nedenlerle parti kayıtlarının Cumhuriyet Başsavcılığı'na zamanında verilemediği savunulmuş, parti merkezinin, Cumhuriyet Başsavcılığı ile, ilgili mercilere yazılı ve sözlü olarak bildirildiği gibi "2. İnkılâp Sokak No. 24/1 Kızılay-ANKARA"da bulunduğu, istenilen belgelerin Anayasa Mahkemesi'ne sunularak Cumhuriyet Başsavcılığı'na bilgi verildiği, yurt, düzeyinde teşkilatlanılmamış olmasına karşın buna hazır potansiyele sahip bulunduğu, Cumhuriyet Başsavcılığı'nın isteklerinin öze değil, biçime ilişkin olması nedeniyle giderilmesinin ve hoşgörülmesinin her zaman olanaklı bulunduğu belirtilerek demokratik gelişimin bağlı olduğu siyasal, kültürel, ekonomik koşullar üzerinde durulmuş, kimi görüş ve düşünceler açıklanarak kapatılma isteminin reddine karar verilmesi dilediği yinelenmiştir.

C- CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞININ ESAS HAKKINDA GÖRÜŞÜ :

Cumhuriyet Başsavcılığı 15.3.1988 günlü, SP. 15 Hz. 1988/3 sayılı Esas Hakkındaki Görüşü'nde, İddianamesindeki hususları yineleyerek, Bayrak Partisi'nin 2820 sayılı Yasa'nın 102. maddesi uyarınca kapatılmasına karar verilmesini istemiştir.

D- SON SAVUNMA :

Bayrak Partisi adına Genel Sekreter Ufuk Zincirkıran imzalı, 1.4.1988 günlü, 1-V I I-988-82 sayılı son savunmada; Bayrak Partisi'nin yasaların öngördüğü koşulları yerine getirerek kurulup akademik bir çalışma yapmanın onurunu taşıdığı, 12 Eylül ruh ve felsefesine, Anayasa'ya, Siyasi Partiler Yanunu'na bağlı olduğu, Atatürk devrim ve ilkelerini benimsediği, insan hak ve özgürlüklerine saygı duyduğu, lâiklik ve sosyal devlet ilkesini önde tuttuğu, Güçlü Türkiye felsefesine ulaşma amacından ayrılmadığı anlatıldıktan sonra, çalışmaları sürdürmeye kararlı oldukları, 1986 ara seçimlerinden sonraki seçimlere yasal baraj nedeniyle katılamadıkları açıklanmış, birinci olağan kongrenin 21.12.1985, ikinci olağan kongrenin de 17.1.1988 de yasal süre içinde ve 2820 sayılı Yasa'ya uygun biçimde gözetim ve denetim altında yapıldığı bildirilmiş, ön savunmada belirtilen hususlar yinelandıktan sonra, 6.1.1988 deki ikinci tebligattan sonra 17.1.1988 de yapılacak ikinci olağan kongre hazırlıkları nedeniyle istenilen bilgi ve belgelerin zamanında Cumhuriyet Başsavcılığı'na iletilmediği üzerinde durulmuş, Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 31.12.1987 günlü ikinci yazısının partinin kapatılması için dava açılabilmesine ilişkin uyarıyı içermediği savunulmuş, 1 .2. 1988 günlü, 1-V I I-988-77 sayılı yazıyla bilgi verip istedikleri ek süre için yanıt beklerken dava için tebligat aldıklarını belirterek sunulan özürlerin gözetilmesi, partilerine bir şans daha tanınması ve aklanmalarına karar verilmesi istenmiştir.

E- KANITLAR :

Anayasa Mahkemesi 23.2.1988 ve 17.3.1988 günü yaptığı toplantılarda, İddianame, ön savunma, esas hakkında görüş ve son savunmanın Bayrak Partisi ile Cumhuriyet Başsavcılığı'na tebliğlerine, Bayrak Partisi'nin cevapları için yeterli süre tanıyarak karar vermiş, Cumhuriyet Başsavcılığı'nın İddianamesine bağlı 9 eki, davalı Parti'nin ön savunma dilekçesine ekli Bayrak Partisi Genel Tüzüğü ile Bayrak Partisi Temel İlke ve Görüşleri ve son savunmaya ekli

31.12.1987 günlü, SP. Muh. 1987/115 sayılı Cumhuriyet Başsavcılığı yazısıyla Parti'nin Başsavcılığa gönderdiği 1 .2. 1988 günlü, 1-V I I-988-77 sayılı yazının fotokopilerini ve 11.4.1988 günlü, 1-VII-988-85 sayılı Parti yazısına ekli 25.3.1988 günlü Yüksek Seçim Kurulu Kararının fotokopisini, tüm dosya içeriğini ayrı ayrı incelemiştir.

II- İ NCELEME :

Davaya ilişkin rapor, dosya içeriği, ilgili yasa kuralları değerlendirilerek okunduktan sonra gereği görüşülüp düşünüldü :

A- Bayrak Partisi, İçişleri Bakanlığı'na başvurduğu 29.7.1983 de tüzelkişilik kazanmıştır. Sonraki tarihlerde kimi kurucularının uygun görülmemesi, yeniden kurucu gösterilenlerden dördünün yaşlarını küçüklüğü nedeniyle kuruculuk sıfatlarını kazanamamaları ve onyedü üyenin istifası üzerine partide onaltı kurucu üye ile kuruculukları uygun görülmeven yirmisekiz üyenin kaldığı anlaşılmıştır.

2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun 3. maddesine göre siyasi partiler bu maddede öngörülen amacı güden ve ülke çapında faaliyet göstermek üzere teşkilatlanmış tüzelkişiliğe sahip kuruluşlar olarak tanımlanmışlardır. Bu Yasa'nın 8. maddesinin ikinci fıkrasında, siyasi partilerin genel merkezinin Ankara'da bulunacağı öngörülmüştür. Yasa'nın 14. maddesinin 3270 sayılı Yasayla değişik altıncı fıkrasında da, parti büyük kongresinin, iki yıldan az üç yıldan fazla olmamak üzere parti tüzüğü'nün göstereceği süreler içerisinde toplanacağı belirtilmiştir. Büyük kongrenin oluşumu, yetkileri, kurucuların partinin tüzelkişilik kazanmasından başlayarak iki yıl içinde büyük kongreyi toplama zorunlulukları, toplantı ve karar yeter sayıları, delege seçimlerinin tüzüğe bırakıldığı da sözü edilen 14. maddede ayrıntılarıyla gösterilmiştir. 2820 sayılı Yasa'nın 10. maddesinde, Cumhuriyet Başsavcılığı'nca tutulacak sicil dosyasında partiyle ilgili bildiri, liste ve yayınların bulunacağı belirlenmiş, siyasi partilerin Cumhuriyet Başsavcılığı'na göndermekle yükümlü tutuldukları bilgi ve belgelere yer verilmiştir.

B- Dosya içeriğine göre, Bayrak Partisi'nin Tüzüğü'nün 1. maddesinin ikinci fıkrasında "Parti Merkezi Ankara"dır açıklığı bulunmakla birlikte, yazışma kağıtlarına daktiloyla konulmuş "2. İnkılâp Sokak No: 24/1 Kızılay/ANKARA" yazısından başka genel merkez adresinin kanıtına rastlanmamıştır.

C- Bayrak Partisi Tüzüğü'nün "Büyük Kongre" başlıklı 15. maddesinden Büyük Kongreyi oluşturan seçilmiş üyelere, tabii üyelere ve şeref üyelerine yer verilmiş, 16. maddesinde de Büyük Kongre'nin iki yılda bir toplanacağı öngörülmüştür. Tüzüğü'nün 18. maddesi, Büyük Kongre'nin toplantı yeter sayısının üye tamsayısının salt çoğunluğu olduğunu, ikinci toplantıda yeter sayısının aranmayacağını, karar yeter sayısının da hazır bulunan üyelerin salt çoğunluğu olduğunu göstermektedir.

Cumhuriyet Başsavcılığı'nın İddianamesi'ne bağlı 1 /3 no. lu ek olan 24.12.1985 günlü Hükümet Komiseri raporuna göre, 21.12.1985 de yapılan Birinci Olağan Büyük Kongrenin ikinci toplantısı çoğunluk aranmadan yapılmış, oylamaya katılanların sayısı verilmeden üye kayıt defterine ve haziran cetveline göre partiye kayıtlı 50 delegenin mevcut olduğu ve yargı denetimi altında seçimlere geçildiği belirtilmiştir. 1/2 no.lu ek, 21 . 12. 1985 günlü Komiser Raporu olup yukarda değinilen toplantıya 30 delegenin katıldığı bildirilmiştir. Bu kongrede yapılan seçimlerin sonucu 24.12.1985 günlü, 223 sayılı yazıyla Çankaya İlçe Seçim Kurulu Başkanlığı'nca Bayrak Partisi Genel Başkanlığı'na bildirilmiştir.

Aynı liste, Bayrak Partisi'nce 2. 1 . 1986 günlü, I-I I /86-1 sayılı yazıyla Cumhuriyet Başsavcılığı'na da iletilmiştir.

Bayrak Partisi'nin 2. Olağan Büyük Kongresi 17.1.1988 de yapılmış, 3/2 no.lu eki oluşturan 18.1.1988 günlü, üç imzalı rapora göre, İlçe Seçim Kurulu Başkanı'nın gözetiminde üç turda tamamlanan seçimlerde oniki kişinin oy kullandığı saptanmıştır.

D- 2820 sayılı Yasa'nın 60. maddesi gereğince Bayrak Partisi'nin tutacağı defter ve kayıtlar incelenemediği gibi sözü edilen Yasa'nın 10. maddesi uyarınca Cumhuriyet Başsavcılığı'na gerekli belge ve bilgilerin de gönderilmediği Parti adına verilen karşılıklardan da anlaşılmıştır.

Bu belgeleri, incelemek üzere Parti'den isteyen Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 30.12.1987 günlü, SP.Muh.1987/115 sayılı yazısının Bayrak Partisi'ne tebliğ edilemediğine ilişkin 30.12.1987 günlü tutanaktan sonra Cumhuriyet Başsavcılığı'nın Parti Genel Başkanı Yaşar Yurtöven'e gönderdiği 31.12.1987 günlü, SP.Muh.1987/115 sayılı yazı 6.1.1988 de muhatabına tebliğ edilmiş, ayrıca 15.1.1988 günlü belgeyle ifadesi de alınmıştır. Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 31.12.1987 günlü yazısının üçüncü paragrafında "... 2820 sayılı Kanunun 102 nci maddesi uyarınca, yazımızın tebliği tarihinden itibaren on gün içersinde gönderilmesini rica ederim." denildiği gibi 15.1.1988 günlü ifade belgesinin son iki paragrafında da aynen "Adı geçene Cumhuriyet Başsavcılığının 31.12.1987 gün ve 1987/115 sayılı yazısı okundu.

2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun 98 nci maddesi uyarınca bu yazıda belirtilen defter ve belgelerin 2820 sayılı Kanunun 102 nci maddesi uyarınca bu beyanın saptanmasından itibaren 10 gün içersinde Cumhuriyet Başsavcılığı'na tevdi konusu ikinci kez duyuruldu, işbu belge birlikte okunarak imza altına alındı." denilmektedir.

2820 sayılı Yasa'nın "Cumhuriyet Başsavcılığının isteklerine uyulmaması halinde yapılacak işlem" başlıklı 102. maddesinde, siyasi partilerin denetimleri ve çalışmalarının izlenmesi hususunda Cumhuriyet Başsavcılığının istediği bilgi ve belgeleri, belli edilen süre ya da süre belli edilmemişse yeterli (makul) süre içinde vermeyen siyasi partiye Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından ikinci bir yazı tebliğ olunacağı ve bu yazıda, belirtilen süre içinde cevap verilmez ve istek yerine getirilmezse o siyasi partinin kapatılması için dava açılabilceğinin de belirtileceği, bu tebliğde bildirilecek süre içinde yine istek yerine getirilmez ya da cevap verilmezse Cumhuriyet Başsavcılığının o siyasi partinin kapatılması için Anayasa Mahkemesi'ne re'sen dava açabileceği öngörülmüştür.

Cumhuriyet Başsavcılığı, Bayrak Partisi'nin ülke çapında örgütlenmediğini, Büyük Kongresi'ni Yasa'nın öngördüğü biçimde ve Tüzüğü'ne uygun olarak toplayamadığını, genel merkezinin bulunmadığını ileri sürmüştü de kapatılma istemini, Siyasi Partiler Kanunu'nun Dördüncü Kısım'ında yer alan hükümlerle ilgisi bulunmayan bu konulara değil, istenilen belge ve bilgilere ilişkin yazıların cevapsız bırakılmasına, dolayısıyla Siyasi Partiler Kanunu'nun 102. maddesine dayandırmıştır. Belge ve bilgi isteyen ve kapatılma davasına neden olan 31.12.1987 günlü, SP.Muh.1987/115 sayılı yazıya ve 15.1.1988 günlü ifade tutanağına geçirilen duyuruda 2820 sayılı Yasa'nın 102. maddesinin aradığı "... belirtilen süre içinde cevap verilmediği ve istek yerine getirilmediği takdirde o siyasi partinin kapatılması için dava açılabilceği de belirtilir" hükmünün yerine getirildiğini gösteren bir uyarı yoktur. Sözü edilen yazı ve ifade belgesi içeriğindeki 2820 sayılı Yasa'nın 102. maddesini anış "... 2820 sayılı Kanunun 102. maddesi uyarınca" yazının tebliği ve beyanın saptanması tarihinden itibaren on gün içersinde gönderilmesini rica etmekten ibarettir. Daha açık bir anlatımla, kapatma uyarısı yapılmamış, bilgi verme ve belge gönderme gereğinin 102. madde hükmünden kaynaklandığına değinilmekle 102. maddenin son tümcesi gereğince kapatılma davası açılması, bu davanın açılabilceği uyarısının yapılmasına bağlanmıştır. Bu zorunluluk, bu uyarı koşulu yerine getirilmeden 102. maddeye

Esas Sayısı:1988/1 (Siyasi Parti Kapatma)

Karar Sayısı:1989/1

dayanılarak açılacak kapatılma davasını uygun karşılamak olanaksızdır. Dava koşulu gerçekleşmemiştir.

Bu nedenle kapatılma isteminin reddi gerekir.

Mustafa ŞAHİN, Selçuk TÜZÜN, Ahmet N. SEZER ve Erol CANSEL bu görüşe katılmamışlardır.

III- SONUÇ :

Bayrak Partisi'nin kapatılması isteminin REDDİNE, Mustafa ŞAHİN, Selçuk TÜZÜN, Ahmet N. SEZER ve Erol CANSEL'in karşıoyları ve oyçokluğuyla,

2.5.1989 gününde karar verildi.

Başkan	Başkanvekili	Üye
Mahmut C. CUHRUK	Yekta Güngör ÖZDEN	Necdet DARICIOĞLU
Üye	Üye	Üye
Yılmaz ALİEFENDİOĞLU	Muammer TURAN	Mehmet ÇINARLI
Üye	Üye	Üye
Servet TÜZÜN	Mustafa ŞAHİN	Selçuk TÜZÜN
Üye		Üye
Ahmet N. SEZER		Erol CANSEL

KARŞIOY YAZISI

Esas Sayısı : 1988/1 (Siyasi Parti Kapatma)

Karar Sayısı : 1989/1

Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 26.5.1987 günlü tebligatı ile, istenilen defter, belge ve kayıtların dağınık durumda olduğu, en kısa zamanda getirileceği parti yetkililerince bildirilmiştir.

30.12.1987 günlü yazının tebliğ edilememesi nedeniyle Genel Başkana tebliği sağlanan 31.12.1987 günlü aynı nitelikteki yazıda istenilenlerin 2820 sayılı Yasa'nın 102. maddesi uyarınca getirilmesinin belirtilmesine rağmen, bu istemden yine sonuç alınamamıştır.

Bayrak Partisi Genel Başkanına, Cumhuriyet Başsavcılığı'nda 15.1.1988 günü, 31.12.1987 günlü yazı okunmuş, 2820 sayılı Siyasi Partiler Yasası'nın 98. maddesi uyarınca, bu beyanın saptanmasından itibaren 10 gün içerisinde Cumhuriyet Başsavcılığı'na tevdi konusu, ikinci kez duyurularak belge tanzim olunmuştur.

11.2.1988 günlü iddianamede olayların gelişimi izah olunduktan sonra sonuç kısmında "Tüzelkişilik kazandığı, 29.7.1983 tarihinden bu yana 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanununun 3. ve 8. maddelerinde belirlenen tanıma uygun şekilde örgütlenip faaliyette bulunmayan, siyasi partinin en yüksek organı olan büyük kongresini, kanunun 14. maddesinde öngörülen koşullara uygun şekilde gerçekleştiremeyen, bu suretle kuruluş amaç ve şartlarını oluşturamadığı ve oluşturamayacağı, dolayısıyla bu konuda acze düştüğü anlaşılan Bayrak Partisinin açık ve kesin sonucu bildirilmesine rağmen, 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanununun 102. maddesi uyarınca istenilen bilgi ve belgeleri, uyarılarak tanınan, makul olduğundan kuşku duyulmayacak süreler içinde vermediği, eylemin kapatma davası açılmasını zorunlu kıldığı sonuç ve kanısına varılmıştır.

Bu itibarla Bayrak Partisinin 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanununun 102. maddesi uyarınca kapatılmasına karar verilmesi talep olunur." denilmektedir. Partiye ait defter, belge ve kayıtların isteniliş neden ve amacı iddianamede açıklanarak 102. maddede öngörülen şartların gerçekleştiği belirlenmiştir.

Eylem belirtilmiş, 102. maddedeki talebin dayanağı açıklanmış, sevk maddesi gösterilmiştir. İddianamenin bütün olarak nazara alınması icabeder.

2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanunun 33. maddesine göre siyasi partilerin kapatılmasına ilişkin davalar Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu hükümleri uygulanmak suretiyle karara bağlanır.

Bu Kanunun 257. maddesinde "Hükmün mevzuu duruşmanın neticesine göre, iddianamede gösterilen fiilden ibarettir" kuralı yer almıştır.

Bu açık kuraldan anlaşılacağı üzere mahkeme iddianamedeki sevk maddesiyle değil, belirtilen eylemle bağlıdır.

31.12.1987 günlü yazıda olay izah olunduktan sonra istenilen bilgi ve belgelerin, 2820 sayılı Yasanın 102. maddesi uyarınca verilen süre içerisinde gönderilmesi istenilmiş, 15.1.1988 günlü tutanakta, 31.12.1987 günlü yazı tekrar okunarak "2820 sayılı Siyasi Partiler Kanununun 98. maddesi uyarınca bu yazıda belirtilen defter ve belgelerin, 2820 sayılı Kanunun 102. maddesi uyarınca bu beyanın saptanmasından itibaren 10 gün içerisinde, Cumhuriyet Başsavcılığına tevdiî konusunun ikinci kez duyurulduğu" belirlenmiştir.

Tutanakta bahsedilen 2820 sayılı Siyasi Partiler Yasası'nın 98. maddesi Yasanın "Beşinci Kısmında" "Siyasi Partilerin Kapatılması" başlığı altında yer almaktadır. Gerek 31.12.1987 günlü yazıda, gerekse 15.1.1988 günlü tutanakta, 102. madde vurgulanmış, gerekleri açıklıkla anlatılmıştır.

Belirtilen bu durumda uyarı ibaresinin ayrıca açıklanmasına gerek bulunmamaktadır.

Dava koşulu gerçekleşmiştir.

Koşulu gerçekleştirilerek açılan davanın incelenerek karara bağlanması gerektiği kanısında olduğumuzdan, dava koşulunun gerçekleşmemesi nedeniyle Bayrak Partisi'nin kapatılması isteminin reddine dair sayın çoğunluk görüşüne katılmıyoruz .

Üye

Üye

Üye

Üye

Esas Sayısı:1988/1 (Siyasi Parti Kapatma)

Karar Sayısı:1989/1

Mustafa ŞAHİN

Selçuk TÜZÜN

Ahmet N. SEZER

Erol CANSEL